

(شرح ذیل قرائت شد)
 تبصره ۳ - مالکین حیوانات از پرداخت مالیات عده حیوانات ذیل معافند :
 هر خانوار : شتر یک نفر ، بز و میش هر رأس مادیان و اسب و قاطر و الاغ - از هر یک از اینها یک رأس ، ماده گاو یا ماده گاو میش یک رأس .
 رئیس - رأی می گیریم به تبصره ۳ آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد . تبصره ۴ پیش نهادی آقای بیات قرائت می شود .
 (بترتیب ذیل خوانده شد)
 ممیزی حیوانات نسبت به یک قریه یا طایفه و عشیره بطور جمعی است و همه ساله مالیات از دارندگان حیوانات بمیزان فوق مأخوذ میشود .
 رئیس - این اصل پیشنهاد آقای بیات است .
 پیشنهاد آقای طهرانی هم قرائت می شود .
 (اینطور خوانده شد)
 ولی دارندگان حیوانات مزبور می توانند همه ساله ممیزی جدید بخواهند مشروط بر اینکه مخارج ممیزی جدید را به عهده بگیرند .
 رئیس - قبلاً تقاضای تجزیه شده است هم نسبت باین قسمت و هم نسبت به پیشنهاد آقای طهرانی .
 اول رأی می گیریم با عمل تبصره تا اول جمله (ولی دارندگان) آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد . رأی می گیریم بقسمت دوم از اول (ولی) تا بآخر آقایان موافقین قیام فرمایند .
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس - تصویب نشد . مطابق اصل تبصره است . تبصره راجع باختصاص یک عشر بصحبه ایالات و ولایات . تبصره پنجم می شود . یک مرتبه دیگر قرائت می شود و رأی می گیریم .
 (تبصره ۵ مجدداً بشرح سابق خوانده شد)
 رئیس - رأی می گیریم به تبصره ۵ آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد . رأی می گیریم به ماده ۷ که مشتمل بر ۵ تبصره است .
 مدرس - اصلاحی پیشنهاد کرده اند و رئیس - این اصلاح را حالا پیش نهاد کرده اند ؟ بسیار خوب خوانده می شود .
 (شرح ذیل خوانده شد)
 پیشنهاد می کنم لفظ (تبصره سه) برداشته شده و بجای آن لفظ (بعلاوه) نوشته شود .
 عدل

رئیس - عرض کردم این اصلاح عبارتی است . حالا رأی می گیریم به پیشنهاد اولیه شان که بجای (تبصره سه) کلمه (بعلاوه) نوشته شود . آقای مخبر قبول نمی کنند ؟
 مخبر - خیر مفهوم همین است .
 رئیس - باین پیشنهاد اصلاً نمی شود رأی گرفت ولی در ترتیب عبارت می شود قبول کرد که عبارت را پس و پیش بکنند یا یک ماده دیگری بکنند ولی دیگر حالا وقت نیست .
 رأی می گیریم باصل ماده هفت که مشتمل بر ۵ تبصره است . آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد . آقایان موافقند جلسه را ختم کنیم .
جمعی از نمایندگان - صحیح است .
معاون وزارت مالیه - لایحه دو دوازدهم بابت آذر ماه و دیماه تقدیم می شود .
 رئیس - بکمیسیون بودجه قدیم ارجاع می شود جلسه آتی هر روز سه شنبه ساعت و نیم قبل از ظهر . دست ر هم بقیه دستور امروز (مجلس یک ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی -
 سید محمد تدین
 منشی مشاب - منشی - علی خطیبی
جلسه ۲۲۷
صورت مشروح
مجلس نوزدهم
آذرماه ۱۳۰۴ مطابق ۲۳
جمادی الاولی ۱۳۳۴
 مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر ریاست آقای تدین تشکیل گردید
 (صورت مجلس سه شنبه هفدهم آذرماه را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند)
 رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع .
 (اجازه)
 حاج آقا رضا رفیع - قبل از دستور عرض دارم
 رئیس - آقای امامی .
 امامی - قبل از دستور عرض دارم .
 رئیس - آقای انشار
 انشار - قبل از دستور عرض دارم
 رئیس - آقای دکتر امیرخان اعلم
 دکتر امیرخان اعلم - بنده هم قبل از دستور عرض دارم
 رئیس - آقای سید یعقوب
 آقای سید یعقوب - قبل از دستور .
 رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - قبل از دستور
 رئیس - آقای عراقی (اجازه)
 عراقی - قبل از دستور
 رئیس - آقای اتحاد
 اتحاد - در دستور عرض دارم .
 رئیس - نسبت بصورت مجلس اعتراضی نیست ؟
 (گفته شد خیر)
 رئیس - صورت مجلس تصویب شد . آقای رفیع (اجازه)
 حاج آقا رضا رفیع - در چند جلسه قبل یک شکایتی از گیلان رسیده بود که بحضور محترم امضاء مجلس مقدس عرض کردم و بوزارت مالیه تذکر داده شد . در باب صدور برنج و مالیات آن .
 بر اثر آن تذکری که از طرف مجلس داده شد و آن کاغذی که از طرف مقام مقدس ریاست بوزارت مالیه نوشته شد اقداماتی که بعمل آمده است برای اطلاع خاطر آقایان بعرض میرسانم .
 چون این مسئله مسئله حیاتی است برای گیلان و مازندران لازم است علناً اظهار شود که تجار هم در این خصوص اطلاع پیدا کنند .
 برنج گیلان سه قسم است : برنج رسمی و صدری و چمپا . برنج چمپا را آزاد کردند که حمل بشود . برنج رسمی هم که خوراک مردم است آن را هم قرار دادند که اضافه بر احتیاجات مردم حمل شود .
 در باب برنج صدری از نقطه نظر تأمین ارزاق آنها اصلاح میدانستند معانت شود و بالاخره اینطور قرار شد که دو خروار حمل شود بخارجه و یک خروار آرد حمل کنند ضامن شود که بایران وارد کند و مدت این جواز هم شش هفته خواهد بود و عموم مردم در عرض این شش هفته میتوانند از گیلان و مازندران برنج صدری را حمل کنند باین ترتیب که دو خروار حمل کنند و یک خروار آرد وارد کنند و باین ترتیب حمل برنج صدری را آزاد کرده اند .
 در باب مالیات گیلان هم بآن ترتیبی که قرار داده بودند اینطور قرار شد که حد وسط مابین مالیات ارسال و اعلان امسال عمل شود تا قانون ممیزی از مجلس بگذرد این هم اسباب رفاهیت مردم است و بنده از مقام محترم ریاست مجلس تشکر میکنم و ضمناً هم از مستشاران مالیه متشکر هستم مخصوصاً از دکتر میلسوی

و کلنل ما کرمانک که خدمت بزرگی باهل گیلان کردند .
 آقا سید یعقوب - خیلی خوب . ما هم تشکر میکنیم .
 رئیس - آقای امامی . (اجازه)
 آقا میرزا جواد خان امامی - قبل از عرض مقصود لازم میدانم خاطر شریف آقای حاج حسن آقای ملک را بنده که دیروز در اینجا فرمودند متوجه بکنم .
 البته هر و کیلی موظف و مکلف است راجع بقضایانی که در ادارات جریان پیدا میکند کاملاً نظارت کند و خلاف قانونیکه در یک وزارتخانه سر میزند بطوریکه نظامنامه کاملاً راه آن را ببا ارائه داده است از آن راه وارد شود سئوال کند اگر از آن راه جبران نشود استیضاح کند .
 بنده بعد از آنکه آقای حاج حسن آقای ملک دیروز راجع بکنترات ارباب بهمن در اینجا اظهاراتی فرمودند متوجه و صای یک تحقیقات لازمی بعمل آوردم و معلوم شد جریان قضیه از این قرار بوده است که بعرض آقایان میرسانم .
 قبل از تصدی آقای خدایارخان امیر لشکر بوزارت پست و تلگراف یک کنتراتی وزارت پست و تلگراف با ارباب بهمن بسته است . و این کنترات با این که بر ضرر دولت بوده است . متصدیش حالا برای چه و از چه نقطه نظری این کنترات را بسته است بنده نمیدانم . . . .
 شیروانی - این موضوع مطرح است ؟ اگر مطرح است ما هم اجازه میخواهیم .
 امامی - بنده حالا عرضم را میگویم بعد اگر خواستید جواب بدهید .
 یکنفر از نمایندگان - وزیر باید جواب بدهد .
 رئیس - وقتیکه مذاکره قبل از دستور را تصویب میفرمایند این معایب را هم دارد .
 امامی - آقای خدایارخان امیر لشکر در زمان خودشان پس از آنکه میبینند این کنترات برخلاف مصالح دولت بوده است و بلاوه ارباب بهمن هم مواد کنترات را کاملاً اجرا نمیکنند مراتب را بعرض هیئت وزراء میرسانند که این آدم گذشته از اینکه کنتراتش بر ضرر دولت است اصلاً موادی را هم که در این کنترات ذکر شده کاملاً اجرا نمیکنند و از این راه ضرر عمده متوجه دولت می شود مخصوصاً بواسطه نرساندن پست های مقرر بطوری که در کنترات ذکر شده بوده است یک ضررهای فاحشی در این مدت که ایشان کنتراتشان را اجراء میکرده اند بدوگ میرسانیدند .

شیروانی اینطور نیست .
 امامی - جناب عالی هم اجازه بخواهید بعد بیائید حرف بزنید . بنده عرض کردم تحقیقاتی که کردم از این قرار است .
 آقای خدایار خان امیر لشکر وزیر بود و تلگراف وقت برای حفظ مصالح بعرض هیئت وزراء میرسانند و با تصویب هیئت وزراء کتبرات ایشان لغو میکنند و این لغو کردن هم نه اینکه برخلاف قانون بوده است بلکه بموجب شرطیکه در کتبراتش بوده است که اگر مواد کتبرات را کاملاً اجراء نکرد کتبرات ملغی خواهد بود . و ایشان هم اجراء نکرده بودند و ضرر عمده متوجه دولت شده بوده است هیئت وزراء این تصویب نامه را صادر کرده و کتبرات را ملغی کرده اند .
 بهر حال بنده نمی خواهم جواب آنرا بخاطر طرف وزیر یا معاون یا از طرف وزارت خانه بعرض آقایان برسانم .
 این نتیجه تحقیقاتی بود که بنده بعرض رسانیدم و ضمناً می خواهم از آقای حاج حسن آقای ملک تقاضا کنم که در ضمن فرمایشاتشان نسبت به هیئت دولتی که رأی اعتماد بآنها داده ایم یک قدری حفظ نزاکت را هم فرمایند و مقصود بنده از این تصدیق این بود .
 دیگر اینکه البته خاطر آقایان نمایندگان مستعضر است که اهالی آذربایجان با تحمل یک زحمت و مشقات فوق العاده ای در نتیجه مسامح آقای عبدالله خان امیر لشکر یک چند رشته طرق را برای خودشان احداث کرده اند و این طرق غالباً محتاج تکمیل بوده است مخصوصاً راه طهران به تبریز که با تحمل فوق العاده مشقات و خسارات و زحمات اهالی خودشان این راهرا احداث کرده اند و لازم بود که دولت هم یک توجهی بآن راهها بکند تا آن راه تکمیل شود و روابط مرکز با آذربایجان کاملاً برقرار باشد .
 در موقعیکه قانون اعتبار سیصد و پنجاه یک هزار تومان برای طرق و شوارع از مجلس میگذشت .
 خاطر آقایان مستعضر است که در آن موقع بنده و رفقای بنده مخصوصاً تقاضا کردیم که یک قسمت مهم از این وجه تخصیص بآذربایجان داده شود . آقای وزیر فوائده عامه هم قبول کردند که با قید الایم فالایم یک مقدار از این پول را برای طرق آذربایجان تخصیص بدهند .
 متأسفانه با اینکه امروزه یک قسمت مهم ارزاق تهرانرا آذربایجان میدهد و از آذربایجان حمل می کنند دیناری از این وجه را باین راه یا راههای دیگر آنجا تخصیص نداده اند .

بنده مقصود این بود که از مقام ریاست مخصوصاً تقاضا کنم که با آقای وزیر فوائده عامه تذکره داده شود که بطوریکه در در مجلس خودشان متقبل شدند که نسبت بر راههای آذربایجان توجهی نکنند از این اعتبار سیصد و پنجاه و یک هزار تومان که از طرف مجلس تصویب شده یکمقدار مهمش را یا مقدار قلیلش را (مقدار مهمش را هم نخواستیم) یکمقدار قلیلش را تخصیص بآنجا بدهند .
 یک موضوع دیگری راهم که باز میخواستیم بعرض آقایان برسانم و آنهم خیلی مختصر است (و معذرت می خواهم از اینکه چند دقیقه وقت آقایان را تضییع کردم) .
 این است که بطوریکه چند دفعه هم عرض کرده ام طرحی راجع بمعافیت سلماست و خوی در اواسط سال گذشته بمجلس تقدیم شد و آن طرح در مجلس هم قابل توجه شد و یکمسیون قوانین مالیه هم ارجاع شده است .
 از فراتر تلگرافاتی که الان از آذربایجان میرسد با اینکه پیشکار مالیه سابق آذربایجان فرارودهاست سلماست و قسمتی از خوی را سه ساله از مالیات معاف کرده حالا از آنها دارنده مالیات مطالبه میکنند رعایای آنجا هم نازم بجای خودشان آمده و می خواهند تازه لانه ای برای خودشان درست کنند و مأمورین مالیه باز می خواهند آنها را متفرق کنند .
 از مقام ریاست تمنا می کنم یکمسیون قوانین مالیه مقرر فرمایند که طرح مزبور را هر چه زودتر با جلب نظر دولت مطرح کنند و راپورت آنرا بمجلس تقدیم کنند تا تکلیف اهالی سلماست و قسمتی از خوی که در آن طرح ذکر شده است زودتر معلوم شود .
 حاج حسن آقا ملک ماده صد و نهم را تذکر می دهم و اجازه می خواهم .
 جمعی از نمایندگان - دستور .
 حاج حسن آقا ملک اخطار نظامنامه دارم .
 رئیس - بفرمائید .
 حاج حسن آقا ملک ماده صد و نهم را بفرمائید قرائت کنند .
 رئیس - خودتان قرائت کنید .
 به بیانات بنده اجازه می خواهم .
 رئیس - بنده تصور میکنم بهتر این باشد که مسائل از محور خودش منحرف نشود .
 بنده اطلاع دارم کمیسیون عریض یک راپرتی تهیه کرده است نسبت به موضوعات عدیده و از آن قبیل این موضوع مذکور قبلی است و بهتر این است که زودتر آنرا راپرت بمجلس بیاید و رسماً مطرح شود .

بعلاوه تکلیف بنده هم قدری مشکل است .
 ماده صد و دهم قرائت میشود بعد عرض میکنم .
 (ماده صد و دهم نظامنامه داخلی بشرح ذیل قرائت شد)
 ماده (۱۱۰) ناطق باید از موضوع مباحثه خارج نشود . چنانچه خارج شود رئیس او را تذکر میسازد و اگر ناطق مزبور بخواهد توضیحاتی بدهد که او از موضوع خارج نشده است یا آنکه خارج از موضوع شدن دلائل دارد در این باب اجازه داده نخواهد شد .
 رئیس - این مادد راجع بحفظ انتظام جلسه رسمی است . مذاکره قبل از دستور در صورتی که بنده نمیدانم چه چیز است . اگر یک موضوعاتی را بگوئید که مصلحت نباشد کی باید جلو گیری کند ؟ و بعلاوه جزو دستور هم که نیست بنابراین خوبست آقایان توجه فرمایند قضایا را و از محور خودش حل کنند آقای ملک اگر توضیحی دارید بفرمائید .
حاج حسن آقا ملک - بیاناتی که آقای امامی کردند یعنی فرمودند راجع بمذاکرات آنروز بنده .
 بنده باین دلائل و مدارکی که عبارت باشد از دوسیه موجود در کمیسیون عریض عریض را عرض کردم و اینکه به بنده تذکر میدادند که نسبت بوزراء نباید تذکری دهنده شود بنده برخلاف این عقیده هستم خودشان هم برخلاف بودند زیرا در همین حال خودشان بوزارت فوائده عامه معترض بودند .
 مسئله تذکر بوزراء و رعایت حفظ قوانین از وظائف خاصه و کلاه است و کلاه باید بوزراء تذکر بدهند .
 بنده نمی خواهم حمله کرده باشم حالا هم این عقیده را ندارم و الا مطالبی که راجع بوزارت پست و تلگراف بنده اطلاع دارم که یک فقره اش یک کرور کسر عمل امسال است و اینها بواسطه چه شده است همه را در جلسات آتی البته شرح خواهم داد .
 ولی عجاله آقای امامی رفیق مجلس بنده برادر بزرگتر بنده برای اینکه در مجلس گفته نشود که بواسطه قوم و خویش و مصیبت این دفعه را کرده اند .
امامی - خارج از موضوع است **ملک** - خیر بنده از موضوع هیچ چه خارج نشده ام .
 رئیس - نسبت بآنچه که تقاضا کرده اید توضیح بدهید .
ملک - بنده راجع با آقای ارباب بهمن می خواهم عرض کنم دوسیه عمل موجود است و شرحی که آقا فرمودند برخلاف دوسیه است و برخلاف موضوع هم صحبت کرده اند .

امامی - بنده توضیح دارم (صدای زنك رئیس)
 رئیس - دور و تسلسل که نمی شود . راپرت کمیسیون قوانین مالیه راجع بقانون میزبی مطرح است .
 ماده سیزدهم یکمسیون ارجاع شده بود و هنوز راپرت جدیدی نرسیده است ماده چهاردهم هم چون مربوط بماده سیزدهم است مطرح نمیشود .
 آقای اتحاد بیغشید راجع بدستور فرمایشی دارید ؟
اتحاد - عریضی که بنده می خواهم عرض کنم آنقدر مؤثر در دستور و قانون میزبی نیست .
 بعضی از اعتبارنامهها هست که تا به حال که دو ماه بیشتر بآخر دوره باقی نمانده تکلیفش معین نشده است .
 من جمله اعتبارنامه آقای علی خان اعظمی امیر کل است که شعبه مدتی است تصدیق کرده و راپرتش گویا حاضر باشد می خواهم تمنا کنم در اول دستور مطرح شود .
بعضی از نمایندگان - صحیح است .
 رئیس - مغالفی ندارد ؟ (گفته شد - خیر)
 رئیس - راپرت شعبه قرائت میشود (بشرح آتی قرائت شد)
 خیر از شعبه اول چه مجلس شورای ملی .
 انتخابات حوزه انتخابیه کرمانشاهان در تاریخ ۲۸ شوال ۱۳۴۱ شروع و در تاریخ ۱۴ ربیع الثانی ۱۳۴۲ خاتمه یافته و آقای علی خان اعظمی (امیر کل) با اکثریت (۲۱۷۰۰) رأی از (۳۵۱۱۳) رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند و شبه اول مستقره ۲۲ دلو ۱۳۰۲ در جلسات عدیده بدوسیه انتخابات کرمانشاهان و صورت مجلس و اعتبار نامه معزی الیه رسیدگی و وقت کامل نموده و در جلسه ۲۸ حمل ۱۳۰۳ با اکثریت آراء صحت انتخاب و نمایندگی آقای علی خان اعظمی را تصدیق و تصویب نموده راپرت آنرا در همان تاریخ تقدیم مقام ریاست نموده است .
 رئیس - آقای عراقی
عراقی - مخالفم
 رئیس - میماند برای جلسه بعد
 ماده یازدهم راپرت کمیسیون قوانین مالیه قرائت میشود (بمضمون ذیل خوانده شد)
 ماده یازدهم - مالیاتی که مطابق مواد این قانون برای هر ملک تشخیص داده میشود تا ده سال مدرک قانونی مالیاتی خواهد بود .
 رئیس - آقای میرزا محمد خان وکیل (اجازه)

میرزا محمدخان وکیل - در این ماده عرض ندارم.
رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - بنده گمان میکنم یک سهوی فرموده باشند در اوائلی که این قانون پیشنهاد شد و مطرح شد بنده بخاطر دارم که همچو تشخیص داده بودند که عایدات سه سال از ده سال اخیرا سه سال قبل از سال ممیزی یعنی یک سال متوسط یک سال عالی و یک سال دانی روی هم مدرک ممیزی قرارداد شده در اینجا امداد ذکر از این مسئله نشده نه ما قبل نه ما بعد فقط نوشته مالیاتی که تشخیص میدهند برای ده سال است حالا چطور تشخیص میدهند؟ در این قانون مراجعه بکنند نیست در صورتی که در اصلش بوده است بنده عقیده دارم که قبل از این ماده باید ذکر شود که مالیات باستانی در سه سال عالی ودانی و متوسط مدرک ممیزی فرار داده شود آنوقت این مدرک هر قدر معین شد برای ده سال باشد خوب توضیح بدهند که این مطلب مضمر است و مستتر است در این قانون یا هست؟ بنده که نفهمیدم
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - اینکه آقای کازرونی فرمودند گمان میکنم ربطی به این ماده ندارد برای اینکه اینجا این را بیان میکنند که مد از ممیزی کردن هر ملکي تا ده سال دیگر مأمور مالیه طرف آن ملک نخواهد آمد و رعیت یا مالک میدانند ممیزی تا چند سال است اینجا بسال اول و دوم و حد وسط کار ندارد عنوان عنوان این است که بین این ممیزی و آن ممیزی مدتی هست و آن مدت را معین کرده که ده سال است
رئیس - آقای قشقائی (اجازه)
اسمهیل خان قشقائی - در این ماده مرضی ندارم
رئیس - آقای شبروانی (اجازه)
 شبروانی - بنده يك موضوعی را میخواستم تذکر بدهم در این قانون که در مواد قبل جایی برای تذکر این مرضی پیدا نکردم جز اینکه در این ماده يك تناسبی برایش پیدا کردم ولی متأسفانه نماینده دولت تشریف ندارند و مخصوصا میخواهم نظر مغیر کمیسیون را باین نکته جلب کنم در اوائلی که این قانون مطرح شد

آقای مدرس و بعضی دیگر از آقایان نمایندگان مسئله خالصه انتظامی را تذکر دادند که باید آن هم جزو این قانون و در ردیف همین قانون باید بمجلس و بتصویب برسد نماینده دولت مخصوصا یکی از وزراء نظر بیست کی بود که کوبا آقای فاطمی بودند که در آن موقع اظهار کردند که در همین چند روزی که شما این قانون را میگذرانید ما يك لایحه مر بوط بخالصات انتقالی مستقلا بمجلس میآوریم و اتفاقا این چند روز تقریبا درآمده و آتاری از این لایحه که وزیر وعده دادند بنده در مجلس ندیدم فعلا در این ماده بعد از کفایت مذاکره بنده يك پیشنهادی خواهم کرد که میزان مالیات خالصه انتقالی را هم معین بکنیم والا اگر بخواهیم بانظار این بنشینیم که يك لایحه علیحده برای خالصات انتقالی بیاید بمجلس و قانون ممیزی بدون تعیین تکلیف خالصات انتقالی بگذرد این يك چیز لغویست بعقیده من
رئیس - آقای عدل (اجازه)
 عدل - اولاً راجع بموضوعی که آقای شبروانی فرمودند فرمایشاتشان صحیح است اما غیر از این قانون که هنوز يك قانونی نوشته نشده است که بشود برای آن مدت فائل شد اول باید يك لایحه بمجلس آنوقت برای آن مدت فائل شد والا بيك چیز موهم چطور میشود مدت فائل شد اما عرض بنده راجع باین ماده این است که میخواستم خاطر آقایان محترم را متذکر کنم که دولت پیشنهاديکه آورده است بمجلس در این ماده پنج سال فائل شده و کمیسیون سابق پنج سال را ده سال کرده است و راپرت هم داده است و دولت در این باب تردید داشت بالاخره در اطراف این مسئله در کمیسیون مذاکرات مفصل شد و جلب نظر دولت هم شد و هفت سال قرار داده این است که بنده يك پیشنهادی تقدیم کرده ام که اگر قبول بفرمایند هفت سال باشد حاج میرزا عبدالوهاب - بنده توضیح دارم نسبت بکمیسیون سابق رئیس - (خطاب بآقای عدل) جناب عالی موافق بودید و بتوان موافق قیام کردید مذاکرات کافی است؟ جمعی از نمایندگان کافیت است رئیس - پیشنهادی از طرف آقای اسدی و شریعت زاده شده است و همچنین

بعضی زیاد آباد شود و بعضی زیاد خراب می شود آن هائی که خراب می شود وقتی که عایداتش بنصف رسید حق دارند بموجب ماده دیگر تجدید ممیزی بخواهند و آن هائیکه آباد می شود ماحق نداریم ممیزی بکنیم از طرف آقای عدل، هر دو يك موضوع است قرائت میشود (بمضمون ذیل قرائت شد) پیشنهاد میکنم در ماده یازدهم عبارت (تاده سال) حذف و نوشته شود: تا هفت سال * معمدولی شریعت زاده ماده یازدهم را باین طریق پیشنهاد میکند: مالیاتی که مطابق این قانون تشخیص داده میشود تا هفت سال مدرک قانونی مالیاتی خواهد بود * یوسف عدل رئیس - مقصود از هر دو پیشنهاد این است که ده سال هفت سال شود * آقای شریعت زاده (اجازه) شریعت زاده - بنده تصور میکنم این پیشنهاد مغالطی نداشته باشد زیرا يك پیشنهاد عادلانه است و تصور می رود در آتی در مملکت تا حدی امنیت وجود داشته باشد و چنانچه مردم قوای خودشان را بکار بندازند میتوانند در این مدت استفاده بکنند در نتیجه املاک خود را آباد کنند از آن طرف احتیاجات مملکت اقتضاء دارد که يك اصلاحاتی بشود در این صورت تصور می رود که احتیاج به مدت زیادی نباشد زیرا در نتیجه اصلاحات آنطوریکه باید و شاید جامعه میتواند استفاده بکنند تصور میکنم مدت هفت سال کافی باشد رئیس - آقای رضوی (اجازه) رضوی - اولاً اینکه آقای عدل فرمودند که در کمیسیون سابق نظریه ده سال بوده و کمیسیون بعد بانظر به دولت موافقت کرده و هفت سال شده کمیسیون سابق هم نظریه دولت را جلب کرده بوده و بعد نمیدانم چه شد که برای دولت تردید پیدا شد و آقایانی که بودند میدانند علاوه دوسه سال طول می کشد تا ممیزی بشود و اگر پنج سال باشد دوسه سال دیگر بیشتر باقی نمی ماند بعد که دوسال گذشت باز نمی شود بیایند و تجدید ممیزی بکنند این خودش اسباب خرابی املاک می شود و هیچکس دلش گرم نیست که املاک را آباد کند بنابراین بنده موافق با همان نظر هستم که باید ده سال باشد * مغیر - بنده عضو کمیسیون قدیم بودم لکن برای سرعت عمل کمیسیون جدید عین راپرت کمیسیون سابق را که الان در مجلس مطرح است قبول کرده نماینده دولت که در کمیسیون حاضر میشد ده سال را زائد دانست و اظهار میداشت که ما پیشنهاد کرده بودیم پنج سال باشد چون املاک در فاصله ده سال ممکن است

بده پس باید در ممیزی فرق گذاشت بین املاک و حیوانات یعنی در املاک هفت سال و در حیوانات پنج سال قرارداد * رئیس - آقای مغیر مغیر - اعتراض نماینده محترم راجع بکمیسیون سابق وارد است ولی پیشنهادی که آقای عدل فرموده و بنده قبول کردم این کلمه (برای هر ملک) حذف شده است (مالیاتی که مطابق مواد این قانون تشخیص داده می شود تا هفت سال مدرک قانونی مالیاتی خواهد بود) این شامل حیوانات و املاک هر دو خواهد بود و هیچ فرق ندارد و اگر هم بخواهند فرق بین املاک و حیوانات بگذارند که حیوان پنج سال و ملک هفت سال باشد این يك تولید زحمتی میکند برای ممیزی و ما عین نداریم که هر سال مأمور دولت برود برای ممیزی و در قراءت رضیات گردش کنند تهرانی در صورتیکه حذف کرده باشند بنده قبول می کنم رئیس - مسترد می کنید؟ تهرانی - بلی رئیس - آقای بیات پیشنهادی کرده اند قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد) پیشنهاد آقای بیات * بنده پیشنهاد میکنم که پیشنهاد سابق کمیسیون قوانین مالیه رأی گرفته شود که ده سال مدت باشد * بیات - کلیتاً در عملیاتی که در ایران میشود بواسطه اینکه وسایط کم است امتحان شده است که هر چه مدتش را کم قرار بدیم اسباب زحمت میشود هم برای مردم * حالا ما اینجا داریم قانون ممیزی می گذرانیم ملاحظه بفرمایید چند وقت است که در زحمت هستیم تا این قانون را نوشته ایم دوسال سه سال است این قانون مطرح است و بعد از این همه مذاکرات و زحمات بالاخره باین نتیجه رسیده ایم که مشغول نوشتن این قانون هستیم حالا میآیند در این ماده مدتش را کم میکنند و آنوقت يك زحمتی برای دولت درست میشود و هر روز باید باز تجدید ممیزی شود و برای مردم هم بزحمت بزرگی فراهم میشود * آن اظهاری را که آقای حائری زاده فرمودند و گفتند در ده سال ممکن است يك تفاوت هائی در املاک پیدا شود بعقیده بنده اگر مدتش يك قدری بیشتر باشد هم برای دولت بهتر است و هم برای مردم زیرا آن اشخاصی که در صد آبادی املاک بر میآیند و اقداماتی میکنند گمان میکنم اگر مدت بیشتر باشد بیشتر باینکار تمایل پیدا بکنند و بیشتر اسباب آبادی بشود و از طرفی هم نه برای دولت و نه برای مردم زحمتش بان

زیادی خواهد بود * باین جهت بنده هفت سال را مضر میدانم ده سال هم شاید برای این مملکت مکنم باشد ولی چون ابتداء پیشنهاد شده بود بنده قبول کردم و پیشنهاد کرده همان ده سال رأی گرفته شود * مغیر - در این مسئله آقایان پیشنهاد کننده که در کمیسیون حاضر نشدند فقط آقای مدرس و آقای وکیل و یکی دو نفر دیگر تشریف آوردند و بادولت خیلی صعبت کردیم * دولت اظهار می کند طرز ممیزی آنطوریکه ما پیش بینی کرده ایم زحمت زیادی ندارد بطریق اظهار نامه اوراق طبع و نشر میشود که در مقابل ستونهای که معلوم شده اطلاعاتی بنویسند و مالیات را بان طرز عمل می کنیم منتهی اگر اختلافی پیدا شد آنوقت بحکمیت و اینها رجوع میشود و بر حسب يك ماده در ظرف ده سال اگر ملكی عایداتش نصف شد حق تقاضای تجدید ممیزی دارد * ولی اگر عایداتش اضافه شد هیچ پیش بینی نشده و اگر این ماده را ده سال قرار بدیم دولت لابد يك ماده خواهد آورد که اگر عایدات اضافه شد و دو مقابل شد حق ممیزی خواهد داشت و باز اسباب زحمت برای مردم خواهد شد و همان هفت سال که توافق نظر حاصل شده گمان میکنم بد نیست خوب است نماینده محترم هم این پیشنهاد را مسترد بفرمایند که قانون زودتر بگذرد * رئیس - رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای بیات عین ماده یازدهم سابق است آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) رئیس - تصویب شد * دو تبصره رسیده است که هر دو قریب المضمون است مرض آقایان میرسد (بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم که تبصره ذیل بماده ۱۵ ضمیمه شود تبصره - مدرک ممیزی سه ساله دانی و عالی متوسط ازده سال اخیر خواهد بود کازرونی تبصره ذیل را بماده یازدهم پیشنهاد می کنم * مالیاتی که مطابق این قانون تعیین شده حاصل متوسط عواید سه ساله عالی ودانی و متوسط است یعقوب الموسوی رئیس - آقای کازرونی (اجازه) مغیر - اجازه بفرمایید وقتی این ماده بر گشت به کمیسیون این پیشنهاد ها هم باید به کمیسیون برود و دیگر مذاکره ندارد * باین جهت بنده هفت سال را مضر میدانم ده سال هم شاید برای این مملکت مکنم باشد ولی چون ابتداء پیشنهاد شده بود بنده قبول کردم و پیشنهاد کرده همان ده سال رأی گرفته شود * مغیر - اعتراض نماینده محترم راجع بکمیسیون سابق وارد است ولی پیشنهادی که آقای عدل فرموده و بنده قبول کردم این کلمه (برای هر ملک) حذف شده است (مالیاتی که مطابق مواد این قانون تشخیص داده می شود تا هفت سال مدرک قانونی مالیاتی خواهد بود) این شامل حیوانات و املاک هر دو خواهد بود و هیچ فرق ندارد و اگر هم بخواهند فرق بین املاک و حیوانات بگذارند که حیوان پنج سال و ملک هفت سال باشد این يك تولید زحمتی میکند برای ممیزی و ما عین نداریم که هر سال مأمور دولت برود برای ممیزی و در قراءت رضیات گردش کنند تهرانی در صورتیکه حذف کرده باشند بنده قبول می کنم رئیس - مسترد می کنید؟ تهرانی - بلی رئیس - آقای بیات پیشنهادی کرده اند قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد) پیشنهاد آقای بیات * بنده پیشنهاد میکنم که پیشنهاد سابق کمیسیون قوانین مالیه رأی گرفته شود که ده سال مدت باشد * بیات - کلیتاً در عملیاتی که در ایران میشود بواسطه اینکه وسایط کم است امتحان شده است که هر چه مدتش را کم قرار بدیم اسباب زحمت میشود هم برای مردم * حالا ما اینجا داریم قانون ممیزی می گذرانیم ملاحظه بفرمایید چند وقت است که در زحمت هستیم تا این قانون را نوشته ایم دوسال سه سال است این قانون مطرح است و بعد از این همه مذاکرات و زحمات بالاخره باین نتیجه رسیده ایم که مشغول نوشتن این قانون هستیم حالا میآیند در این ماده مدتش را کم میکنند و آنوقت يك زحمتی برای دولت درست میشود و هر روز باید باز تجدید ممیزی شود و برای مردم هم بزحمت بزرگی فراهم میشود * آن اظهاری را که آقای حائری زاده فرمودند و گفتند در ده سال ممکن است يك تفاوت هائی در املاک پیدا شود بعقیده بنده اگر مدتش يك قدری بیشتر باشد هم برای دولت بهتر است و هم برای مردم زیرا آن اشخاصی که در صد آبادی املاک بر میآیند و اقداماتی میکنند گمان میکنم اگر مدت بیشتر باشد بیشتر باینکار تمایل پیدا بکنند و بیشتر اسباب آبادی بشود و از طرفی هم نه برای دولت و نه برای مردم زحمتش بان

رئیس - شور دوم ماده یازدهم بود رأی قطعی گرفته شد * مغیر - پیشنهاد قابل توجه شد رئیس - عرض کردم ماده یازدهم عین پیشنهاد ایشان است * شور دوم است نسبت باین ماده رأی قطعی است * آقای کازرونی بفرمایند کازرونی - پیشنهاد بنده مساوی است با پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب و متصوومان یکی است و گمان میکنم که اعضاء کمیسیون هم در این مسئله موافق باشند و البته مخالفی نیست * بواسطه اینکه مدرک مالیات همان عایدات است سه سال عالی ودانی متوسط ازده سال تا پنج سال یا هر چه معین کنند باید باشد * چون در این قانون ابدأ ذکر نشده بنده گمان میکنم جایش در همین جا باشد که میگوید مالیاتی که تشخیص داده می شود برای مدت ده سال است در این جا باید مدرک مالیات هم تعیین شود و اگر نشود آنوقت از چه قرار مالیات میگيرند؟ و چطور ممیزی میکنند؟ آنورقه اظهار نامه که میدهند راجع باین خرمن حاضر و جنس حاضر است؟ اگر اینطور باشد که باید هر سال بروند وزن بکنند؟؟ پس آن مجازات و محاکمه و اینها برای چه چیز است؟ البته مقصود آقایان همین است که مأخذ عایدات سال عالی و دانی و متوسط باشد و جایش همین جا است و اگر آقایان قبول بفرمایند گمان میکنم بجا باشد * رئیس - آقای مغیر چه میفرمایند؟ مغیر - تبصره را مرحمت بکنید اگر صحیح باشد قبول می کنم * با روحش موافقم * رضوی - بنده مخالفم رئیس - بفرمایید رضوی - این پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب و آقای کازرونی هر دو خیلی خوب پیشنهادی است و جایش هم اینجا است ولی نقسی دارد یعنی خودش با مزاج نزاع است برای اینکه نوشته است عالی ودانی و متوسط و هر دو زیاد مؤدبان مالیات با مأمورین مالیه در زد و خورد باشند و او بیگورید عایش فلان سال بوده این یکی می گوید دانیش فلان سال بوده است و اسباب زحمت میشود * بنا بر این عقیده بنده اینست که باید اینطور اصلاح شود که سه سال اخیر یعنی قبل از آنسالی که میروند ممیزی می کنند والا اگر بنا باشد سه سال عالی ودانی و متوسط باشد يك هرج و مرجی خواهد شد و هر روز اسباب زحمت برای مؤدبان و دولت خواهد بود * رئیس - آقای مغیر قبول بفرمایند مجدداً قرائت میشود و رأی میگيریم

(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای کازرونی .

(این مضمون قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۸ اینطور اصلاح شود :

ماده ۱۸ - اگر کسی مالیات را بکسی که از طرف دولت مأموریت نداشته باشد بدهد از او پذیرفته نخواهد شد .

کازرونی - بنده اصلا پیشنهاد حذف کردم و مقصود این بود که اگر در مجلس در این قانون بخصوص يك همچو ماده را بگنجانیم سایر قوانین در حال بحران واقع می شود .

بعضی از نمایندگان - اینطور نیست .

کازرونی - قدری حوصله بفرمایند قانونی که برای قندماوشتم نکنیم که هر کسی بدون اجازه دولت عایدی قندرا گرفت چنین و چنان بشود و همچنین سایر مالیات هائی که ما وضع میکنیم مسلم است که اگر کسی برخلاف امر دولت مالیات گرفت آن کسی که داده دولت از او قبول نمیکند آنکسی هم که گرفته است غلط کرده است ممکن است از خرمن هم يك دزدی هائی بشود .

پس مایک ماده اینجا وضع بکنیم که اگر کسی از خرمن مقداری دزدید چکارش میکنند اینها دیگر ازومی ندارد زیرا فقط دولت حق اخذ مالیات دارد و بجز مأمور دولت کسی دیگر حق اخذ مالیات ندارد .

اگر کسی بطور رقت یا باچوب و چماق يك مالیاتی را بگیرد و يك غلط هائی بکند دولت در حدود اقتداراتی که دارد نوی سرش میزند در اینجا جزا کریک همچو چیزی ازوم ندارد .

این است که بنده پیشنهاد کردم که اگر کسی مالیات را بکسی داد که آن شخص از طرف دولت مأموریت ندارد دولت از مالیات دهند پذیرد .

رئیس - عقیده مخبر کمیسیون چیست ؟

مخبر - بنده نمی توانم قبول کنم .
کازرونی - چون مخبر موافق نیستند استرداد میکنم .

رئیس - پیشنهاد آقای فرمند . (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده ۱۸ اضافه شود .

وزارت مالیه حق نخواهد داشت که ملاکین را مأمور وصول مالیات بنماید .

فرمند - آقایان و کلاء اغلب شکایت داشتند از اینکه بودجه وزارت مالیه گراف است .

ولی نمی دانند اگر بخواهند مالیات تمام بلوکات ایران را مأمورین وزارت مالیه

جمع کنند مجبورند صدی ۷۰ از مالیات مستقیم را خرج و صواش کنند .

اینکه بعضی آقایان می فرمایند بعضی ابواب جمعی باید لغو شود تصور نمیکنند که بموجب ماده اول این قانون ممیزی مجبور خواهند بود تمام ملاکین را مأمور وصول مالیات حیوانات دهاتشان بکنند بواسطه اینکه اگر غیر از این ترتیب بخواهند بکنند باید در هر دهی يك مأمور داشته باشند تا بتوانند مالیات ها را جمع کنند در صورتی که اغلب اوقات مأمورین دولت ملاکین را مجبور بخدمتگذاری افتخاری میکنند با این حال متصل در مجلس ملاک راهو میکنند .

این است که بنده این تبصره را پیشنهاد کردم تا در آتیه دولت وکلای مجلس شورای ملی که بعدها خواهند آمد بفهمند که ملاکین خدمات مجانی بدولت میکنند و هر دفعه هم وکلای مجلس شورای ملی ملاکین را که خدمت افتخاری میکنند و نکند !!

این ابواب جمعی ها تصور نکنید برای ملاکین منفعت دارد . خیر مجانی است !! بنده میخواستم این قسمت اضافه شود تا بعد ما معلوم شود خدماتی که ملاکین مجاناً میکنند چه بوده است .

معاون وزارت مالیه - بنده گمان میکنم يك مختصر عرض ساده که کردم کافی بوده است از برای اینکه نظر دولت در ضرورت گذراندن این مطلب ظاهر شده باشد و بهیچوجه نخواستم ذیلی به این مطلب بدهم و نخواهم داد و بهیچوجه من الوجوه هم عنوان این را نکردم که امروز هستند ملاکین که در واقع مالیاتی را که متعلق بدولت است آنها من غیر حق میروند مطالبه میکنند .

عرض کردم يك طریق ابواب جمعی در این مملکت جاری بوده است و آنها از بین رفت .

حالا ممکن است باهم بعضی جاها باشد دولت هم روز بروز در صدد است که جزء جمع مالیات خودش راحتی نسبت بقران و صد دینار در يك مجموعه و دناتری مرکزیت بدهد و عمل کند .

بنابر این بهیچ وجه من الوجوه همچو تصویری نیست و از طرف دولت که بطور قطع میتوانم عرض کنم که نسبت با آقایان محترم ملاکین همچو سوء فرضی نبوده و نیست .

ولی بعضی مطالب است که گمان میکنم ذکر جزئیاتش ضرورت نداشته باشد و در آنجائی که این ماده نوشته می شده سه چهار پنج چیز در نظر گرفته شد و در این ماده نوشته شد و بودنش بهتر از نبودنش است .

فرمند - اجازه می فرمایند .
رئیس - این يك سوء تفاهم نظامنامه

نیست بعد حل کنید رأی می گیریم . قابل توجه بودن پیشنهاد آقای فرمند آقایانی که قابل توجه می دانند قیام فرمایند (چند نفر قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد ختم جلسه هم شده است . آقای زاهدی قبلا پیشنهاد کرده بودند آقای اخگر و شوشتری هم پیشنهاد کرده اند . آقای شوشتری توضیح بدهید .

شوشتری - باینکه آقایان همه علاقمند هستند که قانون معیزی زود تر بگذرد و تمام شود بنده می بینم در يك موادی که خیلی مصرح واضح است بقدری پیشنهاد داده می شود که بکلی مطلب از دست میرود از يك طرف کار هم زیاد کردیم شب هم آن مجلس را داریم استدعا دارم یا آقایان جلو پیشنهادات خودشان را بگذارند یا اینکه بگذارند جلسه ختم شود .

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - بنده گمان میکنم که پیش نهادات خاتمه پیدا کرده فقط يك رأی لازم است که باین ماده داده شود و توضیح آقای شوشتری هم بر طبق پیشنهادشان نبود برای اینکه مجلس را مخیر کردند .

رئیس - رأی می گیریم بگتم جلسه آقایانیکه موافقند قیام فرمایند . (معدودی برخاستند)

رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای اتحاد گمان میکنم نائین شده .

اتحاد بلی بنده تصور کردم که آقای مخبر استرداد کردند بنده این پیشنهاد را کردم .

رئیس - پیشنهاد آقای نظامی هم در ضمن سایر پیشنهادات رد شده است يك پیشنهاد دیگر هم هست که امضایش را نمی توانم بخوانم .

رأی می گیریم باصل ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند . (اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد . حالا اگر آقایان تصویب می فرمایند جلسه را ختم کنیم نمایندگان صحیح است .

رئیس - جلسه آتیه روز ۳ شنبه ۳ ساعت ونیم قبل از ظهر دستور هم بقیه دستور امروز .

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد تدین

منشی مشهاب
منشی - علی خطیبی